

มะพร้าวและความเป็นมาของอุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าว

1. ลักษณะโดยทั่ว ๆ ไป

มะพร้าวเป็นพืชยืนต้นชนิดหนึ่ง ที่มีอายุยาวมากกว่า 80 ปี จัดเป็นพืชที่อยู่ในตระกูลปาล์ม เป็นที่รู้จักกันมาหลายร้อยปีแล้วแต่ถึงกระนั้นก็ตามยังไม่มีใครสามารถที่จะยืนยันถึงถิ่นกำเนิดที่แท้จริงของมะพร้าวได้ เท่าที่ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าโดยอาศัยภูมิศาสตร์และสภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นเครื่องประกอบการพิจารณา ซึ่งพอที่จะยืนยันได้ว่า มะพร้าวมีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตร้อน มะพร้าวจะขึ้นอยู่หนาแน่นในระหว่างเส้นรุ้งที่ 23° เหนือและใต้ เช่น ตามหมู่เกาะต่าง ๆ ในมหาสมุทรอินเดีย ประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สังกา อินเดีย ตอนใต้ของพม่า และไทย และตามหมู่เกาะต่าง ๆ เป็นต้น มะพร้าวสามารถเจริญเติบโตได้ในสถานที่ ๆ มีความสูงประมาณ 900 เมตรลงมา จนถึงระดับน้ำทะเล ความสูงที่เหมาะสมที่สุดก็คือสถานที่ ๆ มีความสูงประมาณ 500 เมตร ลงมาจนถึงระดับน้ำทะเล เป็นที่ปรากฏอย่างแน่ชัดว่า มะพร้าวชอบขึ้นตามฝั่งทะเล ดังจะเห็นได้จากตามหมู่เกาะต่าง ๆ แถบชายทะเลโดยทั่ว ๆ ไปในเขตร้อนมักจะมีมะพร้าวขึ้นอยู่หนาแน่น

1.1 ราก

มะพร้าวเป็นพืชที่มีลำต้นสูงมากชนิดหนึ่ง แต่ทว่าไม่มีรากแก้ว เพราะเป็นพืชในตระกูลปาล์ม มีแต่รากใหญ่ (Main Root) มีลักษณะเป็นเส้นออกมาจากโคนต้นโดยตรง รากใหญ่นี้มีขนาดโตสม่ำเสมอตั้งแต่โคนไปหาปลาย มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 ซม. แผ่กระจายออกไปรอบ ๆ โคนต้นมะพร้าวต้นหนึ่ง ๆ จะมีรากนับเป็นพัน ๆ เส้น ส่วนความยาวนั้นไม่แน่นอนแล้วแต่สภาพของดิน มีความยาวอยู่ในระหว่าง 10-15 เมตร และเจาะไชซอกลึกลงไปดินประมาณ 3-4 เมตร ส่วนจะน้อยหรือมากกว่าแล้วแต่สภาพดิน ตามรากใหญ่จะมีรากเล็กแยกออกมา 3-4 ชั้น เรียกว่ารากสาขา (Rootlet) ทำหน้าที่ดูดอาหารเหมือนกับรากฝอยหรือรากขนอ่อนของพืชอื่น ๆ โดยทั่ว ๆ ไป

รากใหญ่มีหน้าที่ยึดลำต้นและลำเลียงแร่ธาตุต่าง ๆ จากรากสู่ลำต้นและไปหล่อเลี้ยงลำต้น รากใหญ่เองก็สามารถดูดน้ำได้แต่ดูดได้น้อยมาก เพราะรากใหญ่มีเปลือกแข็งทำให้น้ำและอากาศผ่านเข้าไปได้ลำบาก แต่รากใหญ่ก็มีรูสำหรับดูดอากาศ เพื่อถ่ายเทอากาศระหว่างดินกับราก รากใหญ่นี้มีอายุยืนยาวหลายสิบปี หรือรากจะมีอายุเท่ากัต้น แต่ถ้ารากนี้ถูกทำลายไปจะงอกใหม่ขึ้นมาแทนที่จำนวน 1 เส้น หรือมากกว่านี้แล้วแต่สภาพของดินจะอุดมสมบูรณ์มากน้อยเพียงไร

รากลำขามีหน้าที่โดยตรงในการดูดอาหาร น้ำ และแร่ธาตุต่าง ๆ แล้วส่งให้รากใหญ่เพื่อหล่อเลี้ยงลำต้น รากลำขานี้มีโอกาสตายได้ในเมื่อดินบริเวณนั้น ๆ เกิดแห้งจัดปราศจากความชื้น แต่จะงอกออกมาใหม่เมื่อดินมีความชุ่มชื้นและมีความอุดมสมบูรณ์ตามปกติ

โดยทั่ว ๆ ไปแล้วรากมะพร้าวนี้ จะอยู่อย่างหนาแน่น จากบริเวณขึ้นของผิวดินลึกลงไปประมาณ 1.5 เมตร ลึกมากไปกว่านี้แล้วจะมีรากลงไปน้อยมาก ซึ่งทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน เป็นประการสำคัญ

1.2 ลำต้น

มะพร้าวมีลำต้นสูง ถ้าหากเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอแล้วลำต้นจะโตเท่ากันตลอด แต่ตอนโคนต้นสูงจากพื้นดินประมาณ 50 ซม. นั้นจะมีลักษณะใหญ่เป็นพีคัส ลำต้นมะพร้าวมีลักษณะเป็นทรงกระบอก ความสูงนั้นขึ้นอยู่กับพันธุ์ โดยเฉลี่ยแล้วจะสูงประมาณ 20-25 เมตร บริเวณลำต้นจะมีลักษณะเป็นปล้องอันเกิดจากรอยของโคนทางที่ร่วงหล่นไป

ลำต้นมะพร้าวไม่มีเยื่อเพื่อการเจริญเติบโต ดังนั้น เมื่อเจริญเติบโตได้ขนาดแล้วจะไม่โตออกไปอีก และจะโตเท่ากันตลอดทั้งต้น นอกจากโคนต้น ในเมื่อมีความอุดมสมบูรณ์สม่ำเสมอ แต่ถ้าหากความอุดมสมบูรณ์เป็นไปโดยไม่สม่ำเสมอ เช่น ขาดปุ๋ย ขาดน้ำ จะทำให้ลำต้นเล็กลงได้และเมื่อความอุดมสมบูรณ์กลับสู่สภาพเดิม ลำต้นก็จะโตเท่าเดิมอีก การทำน้ำตาลมะพร้าวจะมีผลทำให้ลำต้นเล็กลงได้ด้วยเช่นเดียวกัน

ความสูงของมะพร้าวตั้งได้กล่าวมาแล้วว่าขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์ บางพันธุ์ก็สูงช้า และบางพันธุ์ก็สูงเร็ว นอกจากนี้แล้วดินฟ้าอากาศ วิธีการปลูก การดูแลรักษา ก็จะมีผลทำให้ต้นมะพร้าวสูงช้าหรือเร็วได้ด้วย เช่น ถ้าปลูกถี่มาก ๆ จะทำให้ต้นมะพร้าวสูงเร็ว

และความสูงก็จะมากขึ้นด้วย

1.3 ทางมะพร้าว

มะพร้าวมียอดเพียงยอดเดียวที่ทำหน้าที่ผลิตทาง และผลิตขึ้นเพื่อให้ผลผลิต และถ้ายอดนี้ถูกทำลายลงนั้นหมายถึงต้นมะพร้าวจะตายลงด้วย เพราะมะพร้าวไม่สามารถผลิต ยอดใหม่ขึ้นมาแทนยอดที่ถูกทำลายได้

ทางที่ยอดมะพร้าวผลิติดอกมานี้ จะมีลักษณะเวียนรอบต้น บางต้นอาจละ เวียนซ้าย แต่บางต้นอาจละเวียนขวาเหตุที่ธรรมชาติสร้างให้ทางเวียนเช่นนี้ ก็เพื่อจะให้ ทางมะพร้าวทุก ๆ ทางได้รับแสงแดดโดยทั่วถึงเพื่อปรุงอาหาร สำหรับบำรุงเลี้ยงลำต้น ผลและอื่น ๆ ของมะพร้าว

มะพร้าวที่เคยตกผลแล้วจะมีทางติดกันอยู่ประมาณ 30-35 ทาง ทั้งนี้แล้ว แต่ความอุดมสมบูรณ์ของต้นมะพร้าวนั้น ๆ ทางมะพร้าวหนึ่ง ๆ จะมีอายุอยู่ระหว่าง 3-3.5 ปี จำนวนทางที่มีติดกันอยู่มากเพียงใด ย่อมแสดงให้เห็นว่าต้นมะพร้าวมีความอุดมสมบูรณ์มาก- เพียงนั้น

ทางมะพร้าวจะมีความยาวประมาณ 4.5-6 เมตร แบ่งออกเป็นก้าน ทางและใบ ก้านทางเป็นรูปโค้งหันด้านโค้งลงสู่พื้นดิน ตอนโคนเป็นวงแหวนติดอยู่กับลำต้น ทางหนึ่งจะมีใบติดอยู่ประมาณ 200-230 ใบ จำนวนใบทั้งสองข้างจะมีจำนวนไม่เท่ากัน แตกต่างกันอยู่ประมาณ 5-10 ใบ ทางที่ยาวมาก ๆ จะมีใบติดอยู่หนาแน่นแสดงให้เห็นถึง- ความเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี

1.4 ดอกมะพร้าว (จั่น)

ดอกมะพร้าวจะอยู่ภายในจั่น จั่นนี้มีลักษณะคล้ายหอกใบพายหรือคล้าย ๆ หัวปลีแต่ยาวกว่า มีความยาวประมาณ 30-45 ซม. เปลือกจั่นนี้มีความหนาประมาณ 0.5-0.7 ซม. จะหนามากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์และความอุดมสมบูรณ์ของมะพร้าว จั่นนี้จะออกมาจากโคนทาง แต่จะมีจั่นมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความเจริญเติบโตของลำต้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดี ต้นเจริญเติบโตสม่ำเสมอก็จะมีจั่นออกมาเกือบทุก ๆ โคนทาง

สั้นที่ออกมานี้จะเจริญเติบโตอยู่ระยะหนึ่งประมาณ 2-3 เดือน หรือกว่านี้ก็จะแตกออกให้ดอก-
 พรวัวที่อยู่ภายในออกมารับแสงแดดเพื่อผสมเกสรต่อไป ในดอกมะพร้าวหนึ่ง ๆ จะมียักษ์อยู่-
 มากมายหลายสิบก้านซึ่งแต่ละก้านนี้ จะทำหน้าที่ผลิตมะพร้าวโดยการผสมเกสร

ถึงแม้ว่ามะพร้าวจะมีเกสรตัวผู้ และเกสรตัวเมียอยู่ในสั้นเดียวกันก็ตาม
 แต่มะพร้าวก็ถูกจัดอยู่ในพืชประเภทผสมข้ามพันธุ์เพราะตามปกติแล้วดอกเกสรตัวผู้มักจะบานและ
 ร่วงโรยไปก่อนที่เกสรตัวเมียจะบานรับเชื้อได้ทัน ดังนั้นการผสมพันธุ์จึงต้องใช้วิธีผสมข้ามพันธุ์
 โดยอาศัยเกสรตัวผู้ จากกระแจะอื่นมาช่วยผสมด้วยเหตุนี้ในเวลาคัดเลือกพันธุ์มะพร้าว สิ่งมัก
 จะไม่ค่อยได้พันธุ์ที่แท้จริงเท่าใดนัก เพราะจะกลายพันธุ์ได้ง่าย แต่ถ้าเป็นมะพร้าวพันธุ์เดี่ยว
 ดอกเกสรตัวเมียจะบานได้เร็วและสามารถรับเกสรตัวผู้ได้ทันก่อนที่ดอกเกสรตัวผู้จะร่วงโรย-
 ไป ดังนั้นมะพร้าวพันธุ์เดี่ยวสิ่งมักจะไม่ง่ายเพราะการผสมพันธุ์ผิดแผกแตกต่างกันออกไป

ดอกมะพร้าวมีตามปกติจะอยู่บนทางมะพร้าวเลื้อย เพราะมะพร้าว
 เมื่อเติบโตแล้วจะมีน้ำหนักมาก ถ้าไม่มีทางมะพร้าวคอยช่วยรองรับ ดอกมะพร้าวจะห้อยลงและ
 ทำให้หักหรือร่วงลงมาได้

2. สภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

2.1 ดิน

ตามปกติแล้วมะพร้าวชอบขึ้นอยู่ตามชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะตามหมู่เกาะ
 ต่าง ๆ เพราะตามชายฝั่งทะเลมักจะเป็นดินทรายหรือดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี
 อันเป็นดินที่เหมาะสมกับมะพร้าวเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้แล้วดินร่วนตามฝั่งแม่น้ำหรือลำคลอง
 ดินตะกอนที่แม่น้ำพัดมาทับถมเอาไว้ ดินลูกรังดินค่อนข้างเหนียว ปรากฏว่ามะพร้าวก็สามารถ
 เจริญเติบโตได้เช่นเดียวกัน แต่ไม่ค่อยสมบูรณ์เหมือนเติบโตในดินทราย หรือดินร่วนปนทราย
 ดินนอกเหนือไปจากนี้ มะพร้าวก็สามารถเจริญเติบโตได้เหมือนกันแต่ที่ว่าผลผลิตจะต่ำ เพราะ-
 ผลผลิตจะมากหรือน้อยนั้น ต้องขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2.2 ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว นั้น ในปีหนึ่งไม่ควรจะน้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร และควรตกลงมาสม่ำเสมอตลอดปี ในสถานที่ ๆ ที่ฝนตกชุกก็ควรจะไม่เกิน 2,500 มิลลิเมตรต่อปี เพราะฝนที่ตกมากกว่านี้จะทำให้มีแสงแดดน้อย ทำให้การผสมพันธุ์ไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควร นอกจากนี้ฝนที่ตกมากจนเกินไป จะทำให้ดินชุ่มอยู่เสมอ แร่ธาตุจะถูกชะล้าง และทำให้มะพร้าวที่เพิ่งปลูกตายได้

2.3 อุณหภูมิ

มะพร้าวเป็นพืชเขตร้อนอุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส หรือแตกต่างกันไม่ควร 7-8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต้องไม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างกะทันหัน หรือจะให้เหมาะที่สุดก็คือควรจะค่อนข้างคงที่ตลอดปี ผลเฉลี่ยของอุณหภูมิควรจะเป็นดังนี้

ระดับ	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)
สูง	30.1
โดยเฉลี่ยตลอดปี	26.8
ต่ำ	23.5

2.4 แสงสว่าง

มะพร้าวเป็นพืชที่ชอบแสงแดด ในสถานที่ที่มีแดดตลอดวัน จะช่วยให้การปรุงอาหารได้ดีและทำให้มะพร้าวมีเนื้อหนา แสงแดดที่เหมาะสมแก่มะพร้าว นั้นยังพิสูจน์ไม่ได้แน่นอนว่าปีละกี่ชั่วโมงหรือเดือนละกี่ชั่วโมงจึงจะเหมาะสม แต่เท่าที่ได้มีการค้นคว้าพอที่จะอนุมานได้ว่าในปีหนึ่งต้นมะพร้าวควรจะถูกแสงแดดไม่น้อยกว่า 2,000 ชั่วโมง หรือเดือนละประมาณ 160 ช.ม. เป็นอย่างน้อยถ้าแสงแดดน้อยกว่านี้แล้วจะทำให้ผลผลิตของมะพร้าวต่ำลงหรืออาจจะไม่มีผลผลิตเลยก็ได้

2.5 ความชื้นในอากาศ

นอกจากมะพร้าวจะชอบดินที่มีความชื้นแล้ว อากาศที่มีความชื้นมะพร้าวก็ชอบด้วย แต่ถ้าความชื้นติดต่อกันไปตลอดปีจะมีผลเสียมากกว่าผลดี เพราะอากาศที่ชื้นติดต่อกันเป็นเวลานานนั้น จะทำให้เกิดโรคใบจุดและยอดเน่าขึ้นได้ ความชื้นที่เหมาะสมที่สุด คือ ความชื้นที่อยู่ระหว่าง 80-90 %

2.6 ลม

มะพร้าวชอบลมอ่อนเพราะช่วยในการผสมพันธุ์ให้แก่มะพร้าวได้โดยตรง แต่ต้องไม่พัดคัดจนเกินไปเพราะจะทำให้ทางหักปราศจากสิ่งรองรับระแง่มะพร้าวที่กำลังให้ผล จะทำให้ระแง่มะพร้าวหักตกลงมาได้ และลมที่พัดแรงจนเกินไปจะทำให้ต้นล้มและจะกระทบกระเทือนความเจริญเติบโตของมะพร้าวที่ยังไม่ตกผล นอกจากนี้ยังจะทำให้ใบสีกขาดยอดปิด ทำให้ต้นมะพร้าวตายได้เหมือนกัน

3. ชนิดของพันธุ์มะพร้าว

มะพร้าวที่ปลูกอยู่ในประเทศไทย มีอยู่หลายชนิดจะปลูกชนิดไหนย่อมแล้วแต่ความประสงค์ของผู้ปลูก แต่โดยทั่ว ๆ ไปแล้วสามารถจำแนกพันธุ์ของมะพร้าวโดยอาศัย ลักษณะพิเศษของ ผล ลำต้น อายุการเจริญเติบโต ตลอดจนลักษณะเด่นอื่น ๆ เช่น ใบ ทาง ความสูง เป็นเครื่องกำหนด ซึ่งพอจะจำแนกออกได้เป็น 3 ชนิดใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้คือ

3.1 มะพร้าวเตี้ยหรือมะพร้าวเบา เป็นมะพร้าวซึ่งผลมีน้ำหนักเบา ลำต้นเล็ก ลักษณะทรงต้นและพุ่มใบเล็ก ลำต้นเตี้ย มีอายุในการตกผลเร็ว เริ่มตกผลเมื่อมีอายุประมาณเพียง 3-4 ปี บางต้นมีลำต้นสูง 1-2 เมตร ก็เริ่มให้ผลแล้วก็มีและมักจะให้ผลตกเพราะการผสมเกสรดีกว่ามะพร้าวสูง มะพร้าวประเภทนี้เมื่อมีอายุมากขึ้นก็จะมีความสูงเพิ่มขึ้น แต่จะไม่สูงใหญ่เท่ากับมะพร้าวสูงถึงแม้จะมีอายุขนาดเดียวกัน ผลมะพร้าวชนิดนี้มีสีต่าง ๆ แตกต่างออกไปตามพันธุ์ บางพันธุ์มีสีเขียว สีส้ม สีงาช้าง สีเหลือง เป็นต้น มีชื่อสามัญเรียกแตกต่างกันออกไปมากมาย เช่น มะพร้าวเบา มะพร้าวเบาต้นเตี้ย มะพร้าวกุ่ม

มะพร้าวหุ้มลี มะพร้าวหน้าหอม เป็นต้น

มะพร้าวชนิดนี้จะให้ผลดีอยู่ในระหว่างประมาณ 30-40 ปีเท่านั้นต่อจากนั้นแล้วจะให้ผลผลิตน้อยมากหรืออาจจะไม่ให้ผลผลิตเลย มีอายุสั้นกว่ามะพร้าวสูง ประโยชน์ของมะพร้าวประเภทนี้ใช้รับประทานผลอ่อนเพราะในขณะที่ยังอ่อนเนื้อ และน้ำมีรสดี หรือหวาน และบางพันธุ์มีคุณภาพพิเศษ เช่น หน้าหอม มะพร้าวประเภทนี้ถึงแม้จะทิ้งผลไว้ให้แกก็ยังมีเนื้อบางคำหน่ายเป็นมะพร้าวแห้งไม่ได้ราคา จึงนิยมปลูกเพื่อจำหน่ายหรือรับประทานในขณะที่ผลยังอ่อนมากกว่า

3.2 มะพร้าวหมักหรือมะพร้าวใหญ่ต้นสูง ผลใหญ่และมีน้ำหนักมาก ต้นใหญ่ห่างยาวเป็นพิเศษ อายุยืนยาวมากกว่า 80 ปี เริ่มตกผลเมื่ออายุประมาณ 7-8 ปี ปลูกกันโดยทั่วไปเพื่อขายผลแก่ สำหรับทำอาหารหรือทำเนื้อมะพร้าวแห้ง ไม่เหมาะที่จะรับประทานผลอ่อนเพราะน้ำไม่หวาน รสไม่อร่อย เนื้อหนา มีชื่อเรียกกันไปต่าง ๆ ตามท้องถิ่นหรือส่วนที่มีมะพร้าวชนิดนั้น ๆ ปลูกอยู่ เช่น มะพร้าวใหญ่ มะพร้าวกระโหลก มะพร้าวปากจก มะพร้าวทะเลบัว มะพร้าวเปลือกหวาน ฯลฯ เป็นต้น มะพร้าวเหล่านี้ถือเป็นมะพร้าวพันธุ์เศรษฐกิจเพราะจำหน่ายผลแก่เพื่อใช้เนื้อประกอบอาหาร และใช้ในอุตสาหกรรม

3.3 มะพร้าวกลาง คือมะพร้าวที่มีขนาดของลูก ลำต้น ทาง อยู่ระหว่างมะพร้าวเตี้ยและมะพร้าวหมัก มะพร้าวประเภทนี้เป็นพันธุ์ที่เกิดจากการผสมเกสรข้ามต้นระหว่างมะพร้าวหมักและมะพร้าวเตี้ย เมื่อนำผลที่ได้ไปเพาะชำและปลูกใหม่ต้นที่เกิดใหม่จึงมีลักษณะก้ำกึ่งกันดังกล่าว มะพร้าวประเภทนี้มักเริ่มให้ผลเมื่ออายุประมาณ 5-6 ปี บางต้นก็ยังมีลักษณะของมะพร้าวเตี้ยอยู่มาก เช่น ใช้ผลเพื่อรับประทานน้ำ และเนื้ออ่อนก็ได้ และเมื่อทิ้งไว้ให้ผลแก่ก็ยังให้เนื้อหนาคำหน่ายเป็นมะพร้าวแก่หรือทำมะพร้าวแห้งได้ และมักจะผลตกกว่ามะพร้าวสูง มะพร้าวประเภทนี้นิยมปลูกเพื่อใช้ผลแก่เหมือนมะพร้าวหมักมีชื่อที่รู้จักกันกว้างขวางก็ได้แก่ มะพร้าวหุ้มลีกลาย มะพร้าวทะเลทราย เป็นต้น

มะพร้าวทั้ง 3 ชนิดที่กล่าวมานี้มะพร้าวหมักและมะพร้าวกลางนิยมใช้ประโยชน์จากผลิตผลเมื่อแก่ เพราะใช้ประโยชน์ได้มากกว่ามะพร้าวเตี้ย ลูกใหญ่กว่า น้ำหนักมากกว่า และถือว่าเป็นพันธุ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากที่สุด

4. การปลูกและการดูแลรักษา

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า มะพร้าวเป็นพืชยืนต้นที่อายุยืนยาวกว่า 80 ปี ในการปลูกขึ้นใหม่แต่ละครั้งก็ต้องใช้เวลาเวลานานกว่าจะเห็นผลว่าต้นที่ปลูกขึ้นใหม่นั้นดีหรือไม่ดีประการใด โดยเฉลี่ยแล้วมะพร้าวที่ปลูกขึ้นใหม่กว่าจะตกผลนั้นต้องใช้เวลาประมาณ 4-8 ปี ถ้าหากว่าต้นที่ปลูกขึ้นใหม่นั้นปราศจากการศัตรูพืชที่ดี ขาดการดูแลรักษา ก็จะเป็นต้นที่ไม่ดีให้ผลผลิตน้อย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วละก็จะต้องทำการโค่นทิ้งเพื่อปลูกใหม่ และกว่าจะเห็นผลอีกครั้งหนึ่งก็ต้องใช้เวลาอีกประมาณ 4-8 ปี รวมแล้วพอที่จะสรุปได้ว่า การปลูกมะพร้าวที่ปราศจากการศัตรูพืชที่ดี ปลูกอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชา ขาดการบำรุงดูแลรักษา ก็จะเสียเวลานับสิบปี อย่างที่กล่าวมาแล้ว

เพื่อขจัดปัญหาการเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายโดยเปล่าประโยชน์ให้หมดไป โดยเสียเวลาปลูกเพียงครั้งเดียวให้ได้ผลสมบูรณ์ไม่ต้องโค่นทิ้งเพื่อปลูกใหม่อีกก็จะต้องเริ่มต้นจากการศัตรูพืชการเพาะ การชำ การปลูก และการดูแลรักษาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อทุกอย่างเป็นไปตามหลักที่วางไว้ เป็นที่เชื่อแน่ว่ามะพร้าวที่ปลูกขึ้นใหม่จะให้ผลผลิตตรงตามเป้าหมาย โดยไม่ต้องเสียเวลาในการโค่นทิ้งเพื่อปลูกใหม่แต่ประการใด โดยวิธีการดังต่อไปนี้

4.1 การศัตรูพืช

การศัตรูพืชมะพร้าวที่มีใช้ต้นโหนดมีผลผลิตตกกลูกใหญ่ก็ใช้เป็นตัวพันธุ์ได้เสมอไป จะต้องมีส่วนประกอบอื่น ๆ และสภาพสิ่งแวดล้อมนานาประการเป็นเครื่องประกอบการพิจารณา ดังนี้คือ

- ลำต้นจะต้องโตเท่ากันตลอดยกเว้นโคนต้น เพราะแสดงให้เห็นว่าต้นนั้นมีความอุดมสมบูรณ์เจริญเติบโตสม่ำเสมอ ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดแร่ธาตุต่าง ๆ เช่น ปุ๋ย หรือน้ำ

- ลำต้นจะต้องตั้งตรงหรือเอนบ้างเล็กน้อย เพราะเป็นการแสดงถึงความแข็งแรง ได้รับแสงแดดอย่างทั่วถึง และปลูกอยู่ในที่ที่เหมาะสม

- ลำต้นจะต้องมีปล้องถี่ และไม่สูงเกินไปเพราะสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว
- ทางจะต้องมีติดต้นมากกว่า 30 ทางขึ้นไป เพราะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่ามะพร้าวต้นนั้น ๆ เจริญเติบโตงอกงามดีเมื่อมีทางมาก โอกาสที่จะมีฝิ่นก็มากขึ้น
- ก้านใบควรจะสั้นแต่มีความกว้างใหญ่และเรียงเลื่อมเป็นระเบียบจากโคนทางจนถึงปลายทาง เพราะแสดงว่าลุ่มประกอบปราศจากโรคภัยรบกวนมาก่อน
- มีฝิ่นหรือระแง้ อยู่โคนทางเกือบทุก ๆ ทาง แสดงให้เห็นว่าเจริญเติบโตงอกงามลุ่ม่าเลื่อม มีฝิ่นออกโดยทั่วถึงกัน และในทะเลายหนึ่ง ๆ ควรจะมีผลตั้งแต่ 8 ผล ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่า มีผลตกเหมาะแก่การเป็นต้นแม่พันธุ์
- ผลมะพร้าวต้นนั้นกันไม่แหลมเป็นพู่ เปลือกจะต้องค่อนข้างบาง เพราะแสดงว่ากะลาที่อยู่ภายในใหญ่
- ในทะเลายหนึ่ง ๆ ไม่ควรจะมีลูกทุยหรือลูกแตกหรือมีไม่ควรจะมีทุกทะเลาย กล่าวคือมีเป็นส่วนน้อย เวลาคลอนน้ำมีเสียงดังน้อยมาก แสดงว่ามีเนื้อหนา เนื่องจากภายในมีที่ว่างน้อย
- อย่าเลือกต้นที่อยู่ใกล้บ้าน ใกล้คอกวัว หรือที่ ๆ เห็นได้ว่ามีปุ๋ยอุจมูลลุ่มบูรณอยู่ใกล้เพราะจะทำให้ต้นมะพร้าวหนึ่งงอกงามผิดปกติไม่เหมาะลุ่มสำหรับการคัดเลือกเป็นต้นแม่พันธุ์ แล้วจะต้องแน่ใจว่าต้นมะพร้าวนี้จะไม่เคยเป็นโรคมามาก่อน
- อย่าเลือกต้นที่มีอายุเกินกว่า 50 ปี อายุควรอยู่ในระหว่าง 15-40 ปี จะเหมาะที่สุด ถ้ามะพร้าวเดี่ยควรอยู่ในระหว่าง 10-30 ปี

4.2 วิธีการเพาะและการบำรุงรักษา

1. เตรียมการเพาะและวิธีเพาะ

การเพาะมะพร้าวเป็นลุ่มนวนมาก ๆ นั้นต้องเลือกสถานที่เพาะให้เหมาะลุ่ม เช่น ควรใกล้น้ำ ดินเป็นดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย มีทางระบายน้ำได้ดีเพื่อป้องกันมิให้น้ำขังอยู่ในแปลงเพราะนานเกินควรสถานที่เพาะอยู่ใกล้แหล่งที่จะขนหน่อพันธุ์ไปปลูก (เพราะการขนส่งหน่อพันธุ์ลำบากกว่าการขนส่งผล) ต้องเป็นบริเวณที่ไม่เคยมีโรคหรือแมลงระบาดมาก่อน แปลงเพาะควรอยู่ใกล้แปลงชำ หรืออาจจะเป็นสถานที่เดียวกัน เพื่อสะดวกต่อการขนย้ายหน่อ การบำรุงรักษาและดูแล เป็นต้น

เมื่อเลือกสถานที่เหมาะสมที่จะให้แปลงเพาะแล้ว เริ่มเตรียมการที่จะให้เป็นแปลงเพาะต่อไป โดยการไถหรือขุดพินดินให้ร่วนซุย หรือถ้าหากจะผลัดด้วยทรานฮายาบหรือแกลบหรือขี้เถ้าแกลบก็จะทำให้ดินโปร่งอมความชื้นได้ดียิ่งขึ้น น้ำจะได้ถ่ายเทได้สะดวกไม่ขังนานจนเกินไป หลังจากนั้นก็ยกให้เป็นร่อง ๆ หนึ่งจะมีความกว้างยาวเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและจำนวนผลพันธุ์ที่จะทำการเพาะ คะเนดูให้มีทางเดินได้สะดวก สามารถจะยกแปลงเพาะปลูกเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า คือ ให้มีส่วนกว้างน้อยกว่าส่วนยาว เสิร์จแล้วขุดร่องให้มีขนาดพอที่จะวางผลมะพร้าวลงไปได้ ร่องดังกล่าวจะดูว่า เมื่อวางผลมะพร้าวลงไปในเรื่องต่าง ๆ แล้วมะพร้าวแต่ละแถวนอกจากจะวางติดชิดกันแล้ว แต่ละแถวจะต้องชิดกันด้วย

เมื่อได้แปลงที่ยกร่องและขุดร่องเสร็จเรียบร้อยแล้วนำผลพันธุ์ที่ปาดหัวเสร็จแล้วฝังลงในร่องเอาดินกลบให้ถูกฝังอยู่ในดินประมาณ 2/3 ลูก หันหัวไปทางเดียวกันและวางตะแคงลูกกับแปลงเพาะเข้าประมาณ 15 องศา เพื่อป้องกันมิให้หน่อที่งอกออกมานั้นชนกับลูกอื่นได้ เมื่อเพาะเสร็จแล้วอย่าได้ขยับเขยื้อนผลพันธุ์อีก เพราะจะทำให้หน่องอกไม่สะดวกหรืออาจจะทำให้หน่อขาดและรากขาดได้ จะขยับเขยื้อนก็ต่อเมื่อย้ายลงแปลงเท่านั้น

2. การบำรุงรักษา

แปลงเพาะต้องให้ความชุ่มชื้นอยู่เสมอ โดยการรดน้ำวันละ 1-2 ครั้งแล้วแต่ความแห้งแล้งของอากาศ การที่จะรู้ว่ามะพร้าวที่เพาะมีความชุ่มชื้นหรือไม่นั้น เริ่มสังเกตได้โดยเอานิ้วกดตรงรอยปาด ถ้าน้ำไหลซึมออกมาแสดงว่ามะพร้าวมีความชุ่มชื้น หรือสังเกตได้จากดินถ้าแห้งจนเกินไปก็ทำการรดน้ำได้ ถ้าอากาศแห้งแล้งหรือร้อนจัดจนเกินไป ควรหาหญ้าหรือทางมะพร้าวคลุมแปลงเพาะเอาไว้ คอยดูแลกำจัดวัชพืชและคอยฉีดยาป้องกันโรคพืชหรือแมลงรบกวนอย่าปล่อยให้หน้ายังอยู่ในแปลงเพาะนานเกินไป จะทำให้หน่อที่เพิ่งงอกนั้นเน่า และจะตายไปในที่สุด

แปลงเพาะไร่หนึ่ง ๆ โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะใช้ผลพันธุ์ประมาณ 15,000 ผล หรือในเนื้อที่ 25 ตารางเมตร จะเพาะได้ประมาณ 400 ผล ทั้งนี้แล้วแต่สะดวก อาจะมากหรือน้อยกว่านี้ หลังจากวันเพาะกว่าหน่อจะงอกมานั้นจะต้องใช้เวลาประมาณ 20-25 วัน และกว่าจะย้ายลงแปลงชำได้ต้องรอให้หน่อมีอายุประมาณ 60-70 วัน หรือให้ผลติใบออกมา

ประมาณ 4-5 ใบ เสียก่อนจึงค่อยย้าย เวลาย้ายลงแปลงขาให้ใช้ตะขอสับแล้วค่อยดึงขึ้นมา
อย่าใช้มือสับหน่อแล้วถอนจะทำให้หน่อหักได้

3. การเลือกสถานที่ปลูกและการเตรียมดิน

ดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าวนั้นได้กล่าวมาแล้วในเรื่องดิน นอกจากนี้ควรเป็นดินที่กล่าวแล้วจะต้องมีสภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบอีกด้วย เช่น ดินนั้น ๆ จะต้องไม่มีดินดาน จะต้องเป็นดินธรรมดาที่มีความลึกพอที่จะให้รากไขว้ชอนลงไปใต้ผิวดวงความลึกของดินธรรมดาวัดจากหน้าดิน ควรจะอยู่ในระหว่าง 1-1.5 เมตร เป็นอย่างน้อยเพราะปกติแล้วในระยะดังกล่าวจะมีรากไขว้ชอนลงไปอย่างหนาแน่น เพื่อหาอาหารและยึดลำต้นไปในตัว นอกจากนี้แล้วจะต้องไม่มีน้ำขังอยู่ตลอดเวลาหรือไม่ก็ต้องเปิดทางให้น้ำไหลไล่สะดวก เป็นต้น ส่วนสภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เหมาะสมสำหรับมะพร้าวั้นดูได้จาก เรื่องปริมาณน้ำฝน ลม

เมื่อเลือกได้สถานที่ ๆ มีสภาพของดินและสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อันเหมาะสมกับการปลูกมะพร้าวแล้วก็ทำการเตรียมดินเพื่อปลูกต่อ

4. ระยะในการปลูกและลักษณะของหลุม

มะพร้าวพันธุ์ใหญ่ในไร่หนึ่งควรปลูก 23 ต้น โดยต้นต่อต้นห่างกัน 9 เมตร ปลูกในแบบสามเหลี่ยมด้านเท่าแถวต่อแถวจะห่างกัน 7.80 เมตร ข้อกำหนดอันนี้เป็น การทดลองได้ผลดีมาแล้ว (จากการทดลองของสถานีการทดลองสิรินธร) ส่วนมะพร้าวบางแห่งปลูกกัน 8 เมตร ปรากฏว่าเป็นระยะที่ชิดเกินไปสำหรับมะพร้าวพันธุ์ใหญ่ ทำให้เจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ มีทั้งการแย่งอาหารและแสงแดดกันเล็กน้อย แต่ถ้าปลูกระยะห่างกัน 10 เมตร ก็จะเป็นระยะที่ห่างเกินไป และใน 1 ไร่ จะปลูกได้เพียง 16 ต้นเท่านั้น ดังนั้นระยะการปลูกที่เหมาะสมที่สุดคือ การปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า 9 เมตร ซึ่งในไร่หนึ่ง ๆ จะปลูกได้ 23 ต้น ข้อกำหนดนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อยแล้วแต่ความเหมาะสมของสถานที่ แต่ถ้าจะให้ใกล้เคียงไว้ก็จะเหมาะสมอย่างที่สุด (มะพร้าวพันธุ์กลางปลูกระยะ 8 เมตร และมะพร้าวพันธุ์เตี้ยปลูกระยะ 7 เมตร)

เมื่อระยะที่เหมาะสมตามกำหนดไว้แล้ว ทำการขุดหลุมบริเวณหลุมที่ขุดควรจะกว้างประมาณ 1 เมตร ขุดให้ลึกประมาณ 1 เมตร เช่นเดียวกัน หน้าดินที่ขุดนั้น

ให้เอาไว้ทางหนึ่งและดินชั้นล่างเอาไว้อีกทางหนึ่งอย่างปะปนกัน ตากแดดไว้สัก 2-3 วัน ถ้าในหลุมมีปลวกหรือมดทำรังอยู่ก็กำจัดให้เล็กริกลันก่อนการปลูก หลังจากนั้นก็หากาบมะพร้าว รองกันหลุมโดยหงายกาบขึ้นข้างบนสัก 2-3 ชั้นแล้วแต่ความหนาบางของกาบมะพร้าว นั้น ๆ แล้วใส่ปุ๋ยคอกหลุมละประมาณ 1 ชีบหรือประมาณ 10 ก.ก.

เมื่อได้หลุมพร้อมที่จะปลูกแล้ว เพื่อที่จะให้มะพร้าว เจริญเติบโตงอกงาม ดี ควรรอให้ถึงต้นฤดูเสียก่อนค่อยลงมือปลูก โดยรอให้ฝนตกสัก 2-3 ครั้ง เพื่อให้ดินปนปุ๋ยที่ใส่ไว้ในหลุมนั้นยุบลงไปเล็กน้อย หลังจากนั้นก็เอาหน่อพันธุ์ลงปลูกโดยกะให้ลึกจากผิวดินประมาณ 5 ช.ม. โดยหันหน่อไปทางทิศเดียวกันเพื่อความ เป็นระเบียบ แล้วเอาดินที่เหลือคือหน้าดินที่ขุดตากแดดเอาไว้กลับแล้วเหยียบให้แน่นแต่ควรระวังตรงโคนอย่าให้ดินแน่นเกินไป เพราะจะกระทบกระเทือนการเจริญเติบโตของหน่อได้ หลังจากนั้นจึงเอาหลักปักเข้ากับข้าง ๆ หน่อที่ปลูกใหม่ สำหรับที่ที่มีผลผลิตดี ควรใช้เชือกยึดหน่อเข้ากับหลักให้แน่นเพื่อป้องกันไม่ให้หน่อล้ม หน่อที่เหมาะสมที่สุดที่จะนำมาปลูกควรมีใบประมาณ 4-5 ใบ และสูงประมาณ 60-80 ช.ม. เพราะกำลังอยู่ในระหว่างการเจริญเติบโตที่ดีที่สุด

การดูแลรักษามะพร้าวที่มีอยู่หลายระยะ เช่น ระยะเริ่มปลูก ระยะ ก่อนตกผล หลังจากตกผลแล้ว หรือปรับปรุงมะพร้าวที่ให้ผลผลิตต่ำให้กลับมีผลผลิตสูง

มะพร้าวที่เริ่มปลูกใหม่ ลำต้นยังเล็กอยู่ควรหาหญ้าหรือฟางหรือทางมะพร้าวคลุมบริเวณโคนต้นไว้เพื่อให้ดินชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา และป้องกันแสงแดดได้ด้วย ดูแลบริเวณโคนมะพร้าวให้เตียนอยู่เสมอเพื่อป้องกันวัชพืช โดยเฉพาะหญ้าคา เพราะจะเป็นอุปสรรคอันร้ายแรงที่ขัดขวางการเจริญเติบโตของมะพร้าวที่ปลูกใหม่ รากยังไม่งอกออกไปเร็วนัก จึงต้องอาศัยปุ๋ยที่รองรับอยู่กันหลุมเป็นอาหาร อนึ่ง เวลาฝนตกดินมักจะทับถมกันที่โคนมะพร้าวหรือบริเวณโคนหน่อ จะทำให้ขังกการเจริญเติบโตต้องตรวจตราอยู่เสมออย่าให้มีดินทับผลพันธุ์เกินกว่า 3-4 ช.ม. เพราะถ้ามากไปกว่านี้จะทำให้โคนหน่อพันธุ์เป็นอันตรายได้ ข้อควรระวังอีกข้อหนึ่งคือ อย่าให้เปลือกโผล่ออกมารับแสงแดด เพราะจะทำให้เปลือกแห้งและจะทำให้ต้นตายไปในที่สุด ในพื้นที่ที่ทรายการคลุมโคนต้นด้วยหญ้าหรือฟางหรือทางมะพร้าวอาจไม่ดีพอ ควรใช้กาบมะพร้าววางต่ำลงบริเวณโคนต้นสัก 2 ชั้น ในรัศมีประมาณ 1 เมตร ก็จะช่วยให้ดินชุ่มชื้น

ตารางที่ 1 แสดงสถิติการผลิตมะพร้าวของประเทศ พ.ศ. 2520-2524

ปี	เนื้อที่ปลูก (ไร่) ทั้งหมด	ยังไม่ได้ผล (ไร่)	ได้ผลแล้ว (ไร่)	ผลผลิตทั้งหมด (ผล)	ผลผลิตเฉลี่ย ต่อไร่ (ผล/ไร่)
2520/21	2,540,440	756,649	1,783,791	2,092,293,977	1,172
2521/22	2,690,548	790,267	1,900,281	1,761,831,273	927
2522/23	2,958,488	781,986	2,176,502	1,605,053,382	738
2523/24	2,942,312	697,989	2,244,323	1,656,906,718	738

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์มะพร้าว

การผลิต

1. การผลิตในประเทศ

1.1 ปริมาณการผลิต จากตัวเลขตารางการผลิตมะพร้าวของประเทศระหว่างปี 2520-2524 ตารางที่ 1 ของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2522/2523 ผลผลิตมะพร้าวทั้งหมด 1,605.05 ล้านผล และในปี 2523/2524 ผลิตได้ 1,656.90 ล้านผล ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2522/2523 เพียงแค่ร้อยละ 3.23 ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2523 ต้องประสบกับภาวะแห้งแล้งทำให้ผลผลิตมะพร้าวต่ำกว่าปกติ

1.2 แหล่งผลิตมะพร้าวที่สำคัญในประเทศไทย

มะพร้าวมีการปลูกกันโดยทั่วไปทุกภูมิภาคของประเทศ เพราะมะพร้าวขึ้นได้ในสภาพของดินเกือบทุกชนิด แต่ปลูกกันมากที่สุดคือ ในจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคใต้ของประเทศเพราะในภาคใต้นั้นมีดินที่เหมาะสม ดินฟ้าอากาศอำนวย ฝนตกชุกเกือบตลอดปี ซึ่งถือว่าภาคใต้เป็นแหล่งปลูกมะพร้าวอันสำคัญของประเทศ จังหวัดที่ถือว่าเป็นแหล่งปลูกมะพร้าวที่สำคัญในภาคใต้ เช่น อำเภอบ้านละแวก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอบางช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี และอำเภอกะลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ตารางที่ 2 แสดงถึงปริมาณการผลิตมะพร้าวในจังหวัดที่สำคัญ ๆ พ.ศ. 2521-2525 เปรียบเทียบกับปริมาณการผลิตทั้งประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2

ตารางแสดงปริมาณการผลิตมะพร้าวในจังหวัดที่สำคัญ ๆ พ.ศ. 2521-2525 เปรียบเทียบกับปริมาณการผลิตทั้งประเทศ

จังหวัด	ปี 2521/22 (ผล)	ปี 2522/23 (ผล)	ปี 2523/24 (ผล)	ปี 2524/25 (ผล)
สุราษฎร์ธานี	185,498,910	260,787,384	262,849,600	271,595,761
ประจวบคีรีขันธ์	153,425,700	188,602,200	246,976,000	258,879,600
นครศรีธรรมราช	187,623,564	123,287,400	135,501,000	126,849,600
สมุทรสงคราม	33,665,555	20,320,000	30,723,930	32,170,125
ชุมพร	191,732,000	207,986,400	207,336,800	212,287,200
ชลบุรี	68,304,080	91,350,000	104,400,000	104,600,000
รวม ¹	820,249,809	892,333,384	987,787,330	1,006,382,286
ผลผลิตทั้งประเทศ ²	1,761,831,273	1,605,053,382	1,656,906,718	*
ร้อยละเมื่อเปรียบเทียบ กับทั้งประเทศ ³	46	55	59	-

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- หมายเหตุ
1. เป็นการคิดตัวเลขผลผลิตรวมแต่ละปีในจังหวัดที่สำคัญ ๆ 6 จังหวัด
  2. เป็นผลผลิตทั้งหมดได้มาจากตารางสถิติการผลิตมะพร้าวของประเทศ
ตารางที่ 1
  - * ในปี 2524/2525 ยังไม่มีการรวบรวมตัวเลข
  3. เป็นการคิดตัวเลขผลผลิตมะพร้าวในจังหวัดที่สำคัญ 6 จังหวัด เปรียบเทียบกับ
ผลผลิตทั้งประเทศ ตัวเลขนี้คิดจาก (ผลผลิตรวมของ 6 จังหวัดในแต่ละปี) /
(ผลผลิตของประเทศในแต่ละปี)

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ปริมาณการผลิตมะพร้าวในจังหวัดที่สำคัญ 6 จังหวัด ตั้งแต่
ปี 2521/2522-2523/2524 คิดเป็นร้อยละ 46, 55 และ 59 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าปริมาณ
การผลิตเกินกว่าครึ่งหนึ่งของปริมาณการผลิตทั้งประเทศรวมกัน

2. การผลิตของโลก

2.1 ปริมาณการผลิต จากการคาดคะเนของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาปี
2524 ผลผลิตมะพร้าวของโลกประมาณ 4,974 พันเมตริกตัน ปี 2525 คาดว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้น
เป็น 5,219 พันเมตริกตัน คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9

2.2 แหล่งผลิตที่สำคัญ ฟิลิปปินส์ผลิตมะพร้าวได้มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก จาก
การคาดคะเนของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ปี 2524 ฟิลิปปินส์ผลิตได้ 2,403 พันเมตริกตัน
ปี 2525 คาดว่าฟิลิปปินส์จะผลิตได้ 2,585 พันเมตริกตัน ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญรองลงมาได้แก่
อินโดนีเซีย อินเดีย และมาเลเซีย ตามลำดับ

3. การตลาดในประเทศ

3.1 ความต้องการใช้ในประเทศ ความต้องการมะพร้าวผลในประเทศแบ่งเป็น
(1) ความต้องการเพื่อการบริโภค คาดคะเนจากจำนวนประชากรจาก
สำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยใช้อัตราการบริโภคมะพร้าว 1 คน เฉลี่ยปีละ 18 ผล ความต้องการ
ในปี 2524 จำนวน 867.2 ล้านผล และปี 2525 จำนวน 855 ล้านผล

(2) ความต้องการใช้มะพร้าวผลเพื่อการอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตกะทิลดสำเร็จรูป และอุตสาหกรรมผลิตน้ำมันมะพร้าว ซึ่งใช้มะพร้าวแห้งเป็นวัตถุดิบในการผลิต ซึ่งคาดว่าจะมีความต้องการประมาณ 248.5 ล้านผล

3.2 ความต้องการเพื่อส่งออก ปี 2524 (ม.ค.-ก.ย.) ส่งออกมะพร้าวผล มูลค่า 2.57 ล้านบาท เทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2523 ส่งออก 1.17 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 119.6 เนื่องจากผลผลิตปี 2524 เพิ่มขึ้น ส่งออกเนื้อมะพร้าวตากแห้ง ปี 2524 (ม.ค.-ก.ย.) มูลค่า 0.17 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนไม่มีการส่งออกเลย และส่งออกกากมะพร้าว และเส้นใยกากมะพร้าว ชนิดที่ส่งออกที่สำคัญคือ เส้นใย กากมะพร้าว รองลงมาคือ กากมะพร้าวใช้เป็นอาหารสัตว์ได้

3.3 การนำเข้า ปี 2524 (ม.ค.-ก.ย.) นำเข้ามะพร้าวผลมูลค่า 25.41 ล้านบาท ซึ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศมาเลเซียมากที่สุดคือ 24.53 ล้านบาท หรือร้อยละ 96 ของมูลค่านำเข้ามะพร้าวผลทั้งหมด และเนื้อมะพร้าวตากแห้งนำเข้าปี 2524 (ม.ค.-ก.ย.) มูลค่า 169.75 ล้านบาท ส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศมาเลเซียเช่นกัน

3.4 แนวโน้มของราคา ความเคลื่อนไหวของราคามะพร้าวก็เช่นเดียวกับสินค้าเกษตรอื่น ๆ คือ เคลื่อนไหวตามฤดูกาล ช่วงที่มะพร้าวให้ผลตกคือ ช่วงเดือน พ.ค.- ส.ค. ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน ไม่ใช่หน้าเทศกาลจัดงานประจำปี ความต้องการมะพร้าวจึงต่ำทำให้ราคามะพร้าวในช่วงนี้ตกต่ำไปด้วย และช่วงนี้มะพร้าวให้ผลน้อย เรียกว่ามะพร้าวขาดคือ เดือน ต.ค.-ม.ค. ช่วงนี้ความต้องการมะพร้าวเพื่อประกอบอาหารคาวหวานมีมาก เนื่องจากเป็นเทศกาลจัดงานประจำปี และงานประเพณีต่าง ๆ ทำให้ราคามะพร้าวช่วงนี้สูง ปี 2523 ราคามะพร้าวขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ๆ เฉลี่ย 621.09 บาท/100 ผล และปี 2524 ราคาเฉลี่ย 495.31 บาท/100 ผล ลดลงร้อยละ 20.25 ส่วนราคามะพร้าวผล ณ แหล่งผลิต (ภาคใต้) ในปี 2524 ราคามะพร้าวผลในภาคใต้ขนาดกลางเฉลี่ย 3,238 บาทต่อ 1,000 ผล เทียบกับปี 2523 แล้วราคาตลาดลงประมาณร้อยละ 17.38 ในเดือน ก.พ. ราคาเฉลี่ย 2,561 บาท/1,000 ผล

4. การตลาดของโลก

4.1 การส่งออก จากการคาดคะเนของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ปี 2524

ลดส่งออกมะพร้าวผลทั้งหมด 455 พันเมตริกตัน ปี 2525 คาดว่าปริมาณส่งออก 472 พันเมตริกตัน ประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลก คือ ฟิลิปปินส์ รองลงมาคือ ปาปัวนิวกินี วานูวาตู มาเลเซีย และอินโดนีเซีย

4.2 การนำเข้า จากการคาดคะเนของกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา ปี 2524 ลดนำเข้ามะพร้าวผลทั้งหมด 279 พันเมตริกตัน ปี 2525 คาดว่านำเข้าปริมาณ 260 พันเมตริกตัน ประเทศผู้นำเข้ามากอันดับหนึ่งคือ เยอรมันตะวันตก รองลงมาคือ ฝรั่งเศส และสหภาพโซเวียต

5. ปัญหา

5.1 ปัญหาด้านการผลิต

- (1) พันธุ์นี้เกษตรกรปลูก ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่ให้ผลผลิตต่ำ
- (2) ขาดการบำรุงรักษาเท่าที่ควร
- (3) ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้น

5.2 ปัญหาด้านการตลาด ได้แก่ ปัญหาราคามะพร้าวตกต่ำตั้งแต่ปลายเดือน พ.ค.

24 เป็นต้นมา ซึ่งมีสาเหตุจาก

- (1) ผลผลิตมะพร้าวในปี 2524 เพิ่มขึ้น
- (2) มีการนำเข้าน้ำมันปาล์มจากมาเลเซียเข้ามามากในราคาต่ำ ทำให้ผู้บริโภคหันมาใช้ น้ำมันปาล์มแทนน้ำมันมะพร้าว ความต้องการมะพร้าวแห้งของโรงงาน น้ำมันมะพร้าวสังเคราะห์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อราคามะพร้าวผลด้วย
- (3) ในปีนี้ น้ำมันพืชชนิดอื่นออกสู่ตลาดในปริมาณมากขึ้น ทำให้ความต้องการมะพร้าวแห้ง เพื่อผลิตน้ำมันมะพร้าวลดลง

ประโยชน์ของมะพร้าว

มะพร้าวให้ประโยชน์ต่อมนุษย์มากมาย ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะมนุษย์เราสามารถบริโภคประโยชน์จากมะพร้าวได้เกือบหมดสิ้นตั้งแต่ โคน ลำต้น จนถึงยอด ประโยชน์ที่ได้รับจะขอกกล่าวเพียงย่อ ๆ ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องดื่มเนื่องจากน้ำมะพร้าวมีวิตามินซีมาก ใช้เป็นเครื่องดื่มได้เป็นอย่างดี เช่น น้ำมะพร้าวอ่อนและน้ำตาลสด นอกจากนี้ยังใช้ทำน้ำสุรา และน้ำส้มสายชูได้อีกด้วย

2. เนื้อมะพร้าวมีประโยชน์หลายอย่าง เป็นต้นว่า ไข่ประกอบอาหารทั้งคาวและหวาน

3. กะลามะพร้าว (Coconut Shell) เป็นส่วนที่แข็งที่สุดของผลมะพร้าว ซึ่งเมื่อเผาแล้วจะได้ถ่านกะลามะพร้าว ไข่เป็นเชื้อเพลิงหรือทำเครื่องใช้ต่าง ๆ สามารถนำไปผลิตถ่านดูดความชื้นและกลิ่นอับต่าง ๆ ในตู้เย็นหรือรถยนต์ เครื่องกรองในกันกรองบุหรี่ เครื่องกรองของเหลวและเคมีภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากถ่านกะลามะพร้าวมีคุณสมบัติพิเศษอยู่ประการหนึ่ง คือ มีรูพรุนละเอียด ๆ ทั่วทั้งไป รูพรุนต่าง ๆ เหล่านี้สามารถดูดกลิ่นที่เป็นพิษได้เป็นอย่างดี และใช้ในการอุตสาหกรรม เช่น เครื่องสำอาง พลาสติก ไข่ในอุตสาหกรรมฟอกหนัง ไข่เป็นส่วนผลใช้ในการผลิตผ้าใบ นอกจากนี้กะลามะพร้าวยังสามารถใช้ทำภาชนะต่าง ๆ เช่น กระเป๋า กระบวย เครื่องประดับบางชนิด เครื่องดนตรี เช่น ซออู้ เป็นต้น

4. เยื่อหุ้มคอกะพร้าว¹ ใช้ทำรองเท้าแตะ กระเป๋าถือ และหมวก เป็นต้น

5. ก้านและใบไข่ทำแล้บัตยุ่ง ทำไม้กวาด ไม้กาสัด เครื่องจักรสานบางชนิด เช่น ตะกร้าใช้ผูกของเล็ก ๆ บางชนิด เป็นต้น

6. ลำต้นไข่ทำสะพานข้ามคลอง หรือ คูเล็ก ๆ ไข่ทำเชื้อเพลิง เล่า สร้างอาคารบ้านเรือน ฯลฯ

7. เนื้อมะพร้าวแห้ง (Copra)^{*} ไข่สกัดน้ำมันมะพร้าว

8. เนื้อมะพร้าวอบแห้ง (Desiccated Coconut) ไข่ทำขนม

9. กากมะพร้าว (Copra Cake) ไข่เป็นอาหารสัตว์โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยงที่ให้อิน

10. เส้นใยกาบมะพร้าว (Coir Fibre) ไข่ทำเชือก พรหมเช็ดเท้า พรหมปูพื้น เครื่องประดับของไข่เบ็ดเตล็ด เช่น ทอเป็นรูปต่าง ๆ เพื่อแขวนฝาผนัง จานรองถ้วย จานรองภาชนะต่าง ๆ แปรงูพื้น ไม้กรองรถยนต์ ไม้กวาดขนาดเล็ก และไข่ทำโฟมเพื่อผลิตเป็นเบาะที่นอน เป็นต้น

¹ คอกะพร้าว คือส่วนที่อยู่รอบ ๆ โคนทางมะพร้าว มีลักษณะเป็นเยื่อบาง ๆ สีน้ำตาล

คุณประโยชน์ของมะพร้าวในอันที่จะก่อให้เกิดเศรษฐกิจมากที่สุดก็คือ การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ เช่น เนื้อมะพร้าวแห้ง น้ำมันมะพร้าว กากมะพร้าว กะทิจิ้มชั้นปานกลาง บรรจุกระป๋อง เป็นต้น ในประเทศไทยเรานั้นได้มีอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มะพร้าวเหล่านี้ แต่ยังไม่เจริญได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะมีปัญหา คือ

1. อุตสาหกรรมผลิตน้ำมันมะพร้าวของไทยยังมีกรรมวิธีการผลิตที่ยังไม่ค่อยทันสมัย ประสิทธิภาพต่ำ และประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ คือ เนื้อมะพร้าวแห้ง
2. ปัญหาทางด้านการค้ากากมะพร้าวคือ ความต้องการกากมะพร้าวส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ การที่บ่มน้ำมันมะพร้าวในประเทศที่พัฒนาแล้ว ถ้าหากประเทศเหล่านี้ล้ากีดน้ำมันมะพร้าวได้เองมากขึ้นเท่าใดก็จะมีกากมะพร้าวแห้งอยู่มากขึ้นตามความต้องการ การนำเข้าจากภายนอกย่อมลดลง
3. ปัญหาการแข่งขันกับกากอาหารสัตว์ที่ได้จากถั่วเหลือง เมล็ดฝ้าย เมล็ดทานตะวัน
4. เส้นใยกากมะพร้าวประสบปัญหาการแข่งขันจากวัสดุสังเคราะห์ได้จากผลิตภัณฑ์เคมีปิโตรเลียม

แต่อย่างไรก็ตามในจำนวนผลิตภัณฑ์มะพร้าวต่าง ๆ เหล่านี้เส้นใยกากมะพร้าวเป็นสินค้าที่มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดในบรรดาผลิตภัณฑ์มะพร้าวที่ส่งออกทั้งหมด ดังแสดงในตารางการส่งออกแต่ละชนิดในภาคผนวกท้ายเล่ม ซึ่งขอกล่าวถึงเฉพาะอุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าวเท่านั้น

มูลค่าของกากมะพร้าว

ผลมะพร้าวมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ เปลือก กะลา เนื้อมะพร้าวและน้ำมันมะพร้าว ในมะพร้าวผลจำนวน 1 ผลนั้นสามารถที่จะกล่าวได้ว่ามนุษย์เราใช้ประโยชน์จากเนื้อมะพร้าวมากที่สุด ประโยชน์ที่จะได้รับรองลงมาก็คือ เปลือกหรือกากมะพร้าวนั่นเอง

ในปีหนึ่ง ๆ ประเทศไทยมีผลผลิตมะพร้าวผลนับเป็นร้อย ๆ ล้านผล ซึ่งมีแหล่งปลูกที่สำคัญทางภาคใต้ของประเทศ เฉพาะเพียงจังหวัด สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ รวม 4 จังหวัด ในปี 2525 มีผลผลิตมะพร้าวรวมกันถึง 869.6 ล้านผล

โดยทั่ว ๆ ไป เมื่อประชาชนชาวไทยเราจะใช้ประโยชน์จากเนื้อมะพร้าว หรือหากจะจำหน่ายมะพร้าวผลในรูปการค้าที่ต้องปอกเปลือก คือ กาบมะพร้าวออกเสียก่อนขนส่ง ทั้งนี้เพื่อจะได้เก็บได้มาก และเพื่อความสะดวกในการขนส่งไปในที่ต่าง ๆ เปลือกมะพร้าวที่ถูกปอกออกมา็นำเอาไปใช้ทำประโยชน์ได้หลายอย่าง แต่ส่วนใหญ่แล้วประชาชนชาวไทยไม่ค่อยจะได้ใช้กากมะพร้าวให้เป็นประโยชน์มากเท่าใดนัก เช่น ในภาคใต้มักจะใช้ในรูปเชื้อเพลิงให้ความร้อน เพื่อทำให้น้ำมันมะพร้าวแห้งแทนการตากแดด เพราะการตากแดดให้น้ำมันมะพร้าวแห้งนั้น ใช้เวลาประมาณ 4-5 วัน หากอากาศไม่ดีจะใช้เวลาเป็นอาทิตย์ทีเดียว แต่การทำให้น้ำมันมะพร้าวแห้งโดยใช้ความร้อนนั้นประมาณ 6-8 ชั่วโมงเท่านั้น และเชื้อเพลิงที่ใช้ทำความร้อนนั้นใช้กากมะพร้าวกันมากที่สุด นอกจากนั้นก็ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการประกอบอาหารบ้าง พันเป็นเชื้อเพลิงสำหรับใช้ในครัวเรือนบ้าง บางแห่งก็ใช้รองกันหลุม เวลาปลูกพืชยืนต้นและใช้ปลูกกล้วยไม้ ซึ่งก็ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการใช้ประโยชน์ตามวิธีการต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น ไม่ใช้การใช้กากมะพร้าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ประการใด กล่าวคือ น่าจะใช้กากมะพร้าวให้เกิดประโยชน์มากกว่าที่กล่าวมาแล้วนี้

กากมะพร้าวเป็นที่มาของเส้นใยมะพร้าว ซึ่งนับวันการใช้เส้นใยมะพร้าวจะมีแนวโน้มสูงขึ้น เพราะคุณภาพของเส้นใยมะพร้าวกำลังได้รับการพิสูจน์ให้เห็นว่ามีคุณภาพดีกว่าเส้นใยอื่น ๆ เพียงไร ในลักษณะของการใช้ที่คล้ายคลึงกัน กากมะพร้าวเมื่อนำมาแยกออกจะได้ส่วนประกอบโดยประมาณดังนี้

1. เส้นใยาวหรือใยแข็งประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ มีประโยชน์สำหรับใช้ทำเชือกแปร่ง พรหมเช็ดเท้า และพรหมปูพื้น เป็นต้น
2. เส้นใยอ่อนหรือเส้นใยสั้นประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ มีประโยชน์สำหรับใช้ทำเบาะที่นอน และหมอนสำหรับคานเรือ
3. เศษเสี้ยนประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ใช้ทำแผ่นใยอัดสำหรับปูพื้นทำฝาผนัง และเครื่องเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ

จากตารางที่ 2 ซึ่งเป็นตารางแสดงปริมาณการผลิตมะพร้าวในจังหวัดสำคัญ โดยเฉพาะจากสถิติมะพร้าวข้างต้น ใน 4 จังหวัดนี้คือ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ ปริมาณการผลิตมะพร้าวรวมกันใน พ.ศ. 2525 มีจำนวนถึง 869.6 ล้านผล ในจำนวนนี้

สมมุติว่าสามารถเก็บเอาkabมะพร้าวจำนวนนี้มาใช้ประโยชน์เพียง 20 เปอร์เซ็นต์ จะเป็น kabมะพร้าวถึง 173.92 ล้านผล หรือประมาณ 69.57 ล้านกิโลกรัม ทั้งนี้โดยเฉลี่ยkabมะพร้าว 1 ผล หนักประมาณ 400 กรัม¹ kabมะพร้าวจำนวนนี้อาจนำมาแยกเส้นใยออกได้ดังนี้

1. เส้นใยาว 6.96 ล้านกิโลกรัม ราคาในตลาดยุโรปประมาณ กิโลกรัมละ 5-6 บาท เป็นมูลค่า 34.80 ล้าน

2. เส้นใยสั้น 13.91 ล้านกิโลกรัม ราคาในตลาดยุโรปประมาณ กิโลกรัมละ 3 บาท เป็นมูลค่า 41.73 ล้านบาท

ทั้งสองอย่างรวมเป็นมูลค่า 76.53 ล้านบาท ซึ่งตัวเลขนี้เป็นราคาของเส้นใยมะพร้าว หากเป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบ เชือกพื้น เกสยาวใหญ่หรือเกสยาวเล็กตลอดจนโคมไฟ มะพร้าวจะสามารถจำหน่ายได้ราคาดีกว่า เส้นใยปกติ นั้นหมายถึงมูลค่าการส่งออกจะสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว

ความเป็นมาของอุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าวในประเทศไทย

การทำเส้นใยมะพร้าวมีมาเป็นเวลานานแล้ว ก่อนปี 2498 แต่การผลิตเส้นใยนั้นเป็นการทำแบบใช้แรงงานของมนุษย์ โดยเฉพาะในเรือต่าง ๆ เพื่อนำเอาเส้นใยนั้นมาทำสินค้าประเภทเฟอร์นิเจอร์ เบาะต่าง ๆ การผลิตในสมัยก่อนนั้นกรรมวิธีที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ผลิตได้ในปริมาณที่น้อยมากไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งกรรมวิธีในการแยกเส้นใยมะพร้าวในสมัยนั้นทำโดยการนำเอาkabมะพร้าวไปแช่น้ำหมักไว้ประมาณ 3-7 วัน เมื่อหมักได้ที่แล้วนำเอาkabมะพร้าวมาลอกผิวข้างนอกออกใช้ไม้ทุบให้แหลกแล้วเขย่าให้ผงฝอยร่วงหมดก็จะได้เส้นใยตามต้องการ ต่อมาได้มีผู้เริ่มสร้างโรงงานอุตสาหกรรมแยกเส้นใยมะพร้าวโดยใช้เครื่องจักรเป็นแห่งแรกในประเทศไทย คือ บริษัท อีล เอ เอเชียติก จำกัด ได้ตั้งโรงงานอยู่ที่อำเภอเกาะลุมพังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นถิ่นที่มีการปลูกมะพร้าวมากที่สุดในประเทศไทย โดยนำเครื่องจักรเข้ามาใช้ทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้นมาก บริษัท อีล เอ เอเชียติก จำกัด ได้เปิดดำเนินการ

¹ กระทรวงอุตสาหกรรม, กองแผนงาน, "อุตสาหกรรมเชือกkabมะพร้าว" (กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน, 2502), หน้า 4.

อยู่หลายปี แต่ต่อมาโรงงานต้องปิดตัวลง เนื่องจากขาดแคลนวัตถุดิบ คือ "กากมะพร้าว" มิใช่เพียงพอเพราะ

1. ชาวบ้านในแถบนั้นนำกากมะพร้าวไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น เช่น เป็นเชื้อเพลิงหุงอาหารบ้าง ให้ความร้อนเพื่อทำเนื้อมะพร้าวแห้งบ้าง
2. ยากแก่การรวบรวมกากมะพร้าว ทั้งนี้เพราะราคามะพร้าวตกต่ำไม่ล่ำมากรถขายเป็นมะพร้าวลูกได้ เป็นเหตุให้ชาวบ้านต้องเอามะพร้าวมาทำตากแห้งขาย ทำให้เปลือกมะพร้าวกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปยากแก่การรวบรวมประกอบกับต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากราคาน้ำมันสูงขึ้น

จากสถิติกรมศุลกากร ปี 2502 ปรากฏว่าประเทศไทยจำเป็นต้องสั่งซื้อกากมะพร้าวจากต่างประเทศประมาณปีละ 800 ตัน ซึ่งในจำนวนนี้ประมาณ 80-90 % ส่งมาจากอินเดียที่เหลือส่งมาจากประเทศอื่น ๆ¹ รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมให้ทำอุตสาหกรรมทำเอือกกากมะพร้าว โดยได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกา ให้เป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2497 ต่อมาจึงได้เริ่มมีการตั้งโรงงานแยกเส้นใยมะพร้าวขึ้นโดยส่ง เครื่องจักรมาจากต่างประเทศ

ในช่วง 10-15 ปีที่ผ่านมา ประชาชนชาวไทยเรา เริ่มใช้ประโยชน์จากกากมะพร้าวได้เหมาะสมยิ่งขึ้น นั่นคือมีการตัดแปลงกากมะพร้าวให้เป็นเส้นใยในรูปอุตสาหกรรมเพื่อการค้า โดยเฉพาะนำไปใช้ในครัวเรือนเหมือนสมัยก่อน โดยผลิดกากมะพร้าวออกเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เส้นใยยาวและเส้นธรรมดา เอือกพันเล็กและพันใหญ่ ซึ่งนับเป็นนิมิตหมายอันดีที่มีการเริ่มต้นอุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าวขึ้นในประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะช้ากว่าประเทศ ศรีลังกา และฟิลิปปินส์ก็ตาม

จากการที่มีการให้ความสนใจใยมะพร้าวมากขึ้นนี้ จึงมีการก่อสร้างอุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าวมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในปลายปี 2526 ประเทศไทยมีโรงงานอุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าว

¹ กระทรวงอุตสาหกรรม, กองแผนงาน, "อุตสาหกรรมเอือกกากมะพร้าว" (กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน, 2502), หน้า 5.

ทั้งใหญ่และเล็กรวมกันถึง 16 แห่ง ด้วยกัน

ในปัจจุบันเส้นใยมะพร้าวกำลังได้รับความนิยมใช้ในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูปชนิดอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย โดยเริ่มใช้เส้นใยมะพร้าวเพื่อผลิตเป็นโคม เป็นใยแผ่น เพื่อนำไปผลิตเตียงนอนแทนนุ่นหรือฟองน้ำ ผลิตเบาะชนิดต่าง ๆ บุผนัง หุ้มท่อ เพื่อป้องกันท่อแตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่มีแผ่นดินไหว นอกจากนั้นในประเทศญี่ปุ่นได้นำเอาเศษเหลือเรียกว่า ขุยมะพร้าว ซึ่งได้จากการผลิตเส้นใยมะพร้าวมาประดิษฐ์เป็นขุยมะพร้าวบอร์ด แทนพวกข่านอ้อยใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือน และขณะนี้ในประเทศไทยก็เริ่มมีการคิดนำเอามาผลิตเช่นเดียวกัน ซึ่งนับว่าเป็นการใช้เส้นใยมะพร้าวก้าวหน้าไปอีกก้าวหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์มากทีเดียว จึงเป็นที่ปรากฏชัดว่า กาบมะพร้าวกำลังมีคุณค่าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และในปัจจุบันนี้คนไทยสามารถผลิตเครื่องจักรที่ใช้ผลิต ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเส้นใยมะพร้าวได้หลายอย่างและยังสามารถส่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้อีกด้วย จากสถิติกรมศุลกากร ปีหนึ่งส่งเส้นใยออกจำหน่ายมีมูลค่ากว่า 20 ล้านบาท ในปี 2522 และ 2524 และโดยเฉพาะในปี 2523 สามารถส่งออกได้ถึง 31.59 ล้านบาท ซึ่งดูได้จากตารางที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงสถิติการส่งออกเส้นใยมะพร้าวของไทย ปี 2520 - 2525

ประเทศที่ซื้อ	ปี 2520		ปี 2521		ปี 2522		ปี 2523		ปี 2524		ปี 2525	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ญี่ปุ่น	191,002	914,613	-	-	1,612,500	6,200,519	1,511,000	8,149,445	1,860,055	9,746,139	930,000	7,500,000
มาเลเซีย	530,070	657,890	-	-	143,000	495,889	126,770	456,193	310,013	887,460	369,076	3,995,370
ไต้หวัน	232,103	506,305	-	-	790,040	2,351,014	345,000	978,164	592,483	2,204,372	467,927	1,285,442
เยอรมัน	127,796	349,470	-	-	619,369	2,655,227	442,750	2,335,231	150,000	953,462	125,000	795,509
กรีนแลนด์	50,000	132,437	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เนเธอร์แลนด์	861,360	2,248,738	249,000	685,659	603,059	3,388,126	300,790	1,523,228	280,000	1,269,386	-	-
สเปน	42,104	241,885	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อังกฤษ	302,000	871,276	302,090	878,953	144,170	1,049,758	639,785	3,439,087	45,700	1,021,578	48,200	1,088,417
ยูโกสลาเวีย	40,00	10,246	-	-	-	-	50,000	375,452	50,000	380,006	-	-
ประเทศอื่นทาง แอฟริกัน	10,176	62,389	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ออสเตรเลีย	924,00	2,548,179	1,210,950	3,608,330	1,147,235	4,559,309	1,138,670	5,836,443	773,948	3,712,430	191,328	767,199
ประชาชนจีน	-	-	-	-	49,950	-	-	-	-	-	-	-
บรูไน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,700	4,905

ตารางที่ 3 แสดงสถิติการส่งออกเส้นใยมะพร้าวของไทย ปี 2520 - 2525

ประเทศที่ซื้อ	ปี 2520		ปี 2521		ปี 2522		ปี 2523		ปี 2524		ปี 2525	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ปากีสถาน	-	-	-	-	234,241	1,218,715	1,669,649	6,341,342	169,894	560,279	319,280	1,035,611
สิงคโปร์	-	-	-	-	-	-	51,000	51,863	22,068	281,371	5,025	70,311
ฮ่องกง	-	-	-	-	-	-	52,720	194,629	11,667	50,198	9,590	332,497
อิสราเอล	-	-	-	-	-	-	278,228	1,419,759	259,045	1,143,633	59,520	218,796
โมซัมบิก	-	-	-	-	-	-	32,000	601,228	-	-	-	-
นิวซีแลนด์	-	-	-	-	-	-	50,000	250,410	-	-	-	-
เบลเยียม	-	-	-	-	-	-	-	-	50,000	344,625	183,000	1,157,940
กรีซ	-	-	-	-	-	-	-	-	1,015	6,292	-	-
สหรัฐ	-	-	-	-	-	-	-	-	72,000	1,267,448	18,000	316,862
รวม	3,310,611	8,633,444	3,345,754	9,164,792	5,620,114	22,567,953	6,687,372	31,593,481	4,655,888	24,028,676	2,754,646	18,568,859

ที่มา: กรมศุลกากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย